

KONKURS OJCZYZNY POLSZCZYZNY 2012/2013

Konkurs językowy dla uczniów szkół podstawowych – etap III

O pszczołach i miodzie

Czas pracy: 60 minut

Maksymalna liczba punktów: 40

.....
Imię i nazwisko ucznia

.....
data

.....
klasa

Przeczytaj uważnie teksty i zadania.

W każdym z zadań zamkniętych wybierz jedną poprawną odpowiedź i zaznacz ją kółkiem. W zadaniach otwartych odpowiedzi zapisz starannie w wyznaczonych miejscach. Pomyłki przekreślaj.

TEKST I

Dla starożytnych pszczoła była owadem świętym i niezwykłym. Według mitologii egipskiej pszczoły to łzy boga Ra. W mitologii greckiej jest opowieść o królowie Melissie, która karmiła miodem Zeusa. Spotkała ją za to najwyższa nagroda: została przemieniona w pszczołę. Celtowie i Grecy wierzyli, że ekstrakt miodowy zapewnia nieśmiertelność.

Ludzie podziwiają i szanują pszczoły przede wszystkim ze względu na ich niezwykle skomplikowaną organizację społeczną oraz korzyści płynące z działalności tych pracowitych owadów. Pszczoły miodne, zbierając nektar z kwiatów, zapylają drzewa owocowe, rośliny uprawne itd. Rośliny, które dostarczają pszczołom surowca do produkcji miodu, są nazywane miododajnymi. Całe zastępy pszczół pracują na to, by zebrany z kwiatów nektar został odpowiednio przetworzony i umieszczony w pszczelim królestwie.

Miód, słodki, kaloryczny i zdrowy, był zawsze łakomym kąskiem dla człowieka i zwierząt. Pszczoła miodna została udomowiona przed tysiącami lat, a obecnie jest hodowana na całym świecie. W Polsce najstarsze ślady bartnictwa pochodzą sprzed 2 tysięcy lat. Pierwotnie polegało ono na wybieraniu miodu z barci, czyli wydłubanych pni drzew. Już w XIV wieku w statucie króla Kazimierza zostało spisane prawo bartne, rozwijane w wiekach następnych (XVI i XVII). W lasach zakładano bory bartne. Były to obszary, na których stało co najmniej 60 barci. Zakładano też półbory z co najmniej 30 barciami.

Dzisiaj pszczelarze zakładają pasieki, hodowane przez nich owady magazynują swoje produkty w ulach, a zdrowy i smaczny miód jest – jak kiedyś – najbardziej znanym i cenionym pszczelim produktem.

Na podstawie: pl.wikipedia.org/wiki/Pszczoła_miodna

1. Obecność pszczół w różnych mitologiach świadczy, że te owady:

- A. Mają baśniowy rodowód.
- B. Były kiedyś bogami i herosami.
- C. Fascynują ludzi od tysięcy lat.
- D. Zapewniały ludziom nieśmiertelność.

2. Mity przytoczone w tekście mówią o:
- A. życiu starożytnych Egipcjan i Greków,
 - B. wierzeniach starożytnych Egipcjan i Greków,
 - C. historii pszczelarstwa w starożytności,
 - D. udomowieniu przez ludzi pszczoły miodnej.
3. Najdawniejsze barcie to:
- A. dziuple wydrążone w drzewie,
 - B. bory i półbory bartne,
 - C. stare pnie drzew,
 - D. drewniane ule.
4. Wyraz *miododajny* został utworzony od:
- A. dwóch przymiotników,
 - B. dwóch rzeczowników,
 - C. rzeczownika i czasownika,
 - D. przymiotnika i czasownika.
5. Które z wyrażen ma znaczenie przenośne?
- A. smaczny miód,
 - B. bory bartne,
 - C. pszczoła miodna,
 - D. pszczele królestwo.
6. Które wypowiedzenie jest równoważnikiem zdania?
- A. Ludzie podziwiają i szanują pszczoły.
 - B. Polegało ono na wybieraniu miodu z barci.
 - C. Według mitologii egipskiej pszczoły to łzy boga Ra.
 - D. Dla starożytnych pszczoła była owadem świętym i niezwykłym.
7. Które wyraz nie jest bliskoznaczny wobec trzech pozostałych?
- A. bartnik,
 - B. bartnictwo,
 - C. pszczelarz,
 - D. pasiecznik.
8. W której grupie wyrazy należą do tej samej rodziny słowotwórczej?
- A. pszczoła, owad, rój;
 - B. barć, ul, pasieka;
 - C. pszczelarstwo, hodowla, bartnictwo;
 - D. pszczelarz, pszczółka, pszczeli.
9. Pisownia którego wyrazu nie jest wyjątkiem od zasady pisowni rz po spółgłoskach?
- A. pszczeli,
 - B. powiększony,
 - C. ukształtowany,
 - D. mszalny.
10. Zwrot: *Ignąć do kogoś lub czegoś jak mucha do miodu* oznacza:
- A. Obawiać się kogoś lub czegoś.
 - B. Garnąć się do kogoś lub czegoś.
 - C. Nie pasować do kogoś lub do czegoś.
 - D. Dać się złapać przez kogoś lub przez coś.
11. *Serial o przygodach pszczółki Mai jest chętnie oglądany przez dzieci.* Gdy zmienisz konstrukcję tego zdania z biernej na czynną, to:
- A. Jego treść całkowicie się zmieni.
 - B. Inny wyraz będzie jego podmiotem.
 - C. Przekształci się ono w zdanie złożone.
 - D. Stanie się ono równoważnikiem zdania.

TEKST II

Słowa: Henryk Rostworowski

Muzyka: Karel Svoboda

Pszczółka Maja

Gdzieś jest, lecz nie wiadomo gdzie,
Świat, w którym baśń ta dzieje się,
Malutka pszczółka mieszka w nim,
Co wieść chce wśród owadów prym.

Tę pszczółkę, którą tu widzicie, zowią Mają,
Wszyscy Maję znają i kochają.
Maja fruwa tu i tam,
Świat swój pokazując nam.

Dziś spotka Was maleńka, zwinna pszczółka Maja,
Śmiała, sprytna, rezolutna Maja,
Mała przyjaciółka Maja.
Maju, (Maju) Maju, (Maju)
Maju, cóż zobaczymy dziś?

12. Który fragment tekstu najwyraźniej wskazuje, że jest to piosenka z czołówki serialu filmowego?
- A. *Gdzieś jest, lecz nie wiadomo gdzie, świat, w którym baśń ta dzieje się.*
 - B. *Wszyscy Maję znają i kochają.*
 - C. *Maja fruwa tu i tam, świat swój pokazując nam.*
 - D. *Maju, cóż zobaczymy dziś?*
13. *Gdzieś jest, lecz nie wiadomo gdzie...* Jaką rolę pełni spójnik w tym wypowiedzeniu?
- A. Łączy treści wypowiedzeń składowych.
 - B. Przeciwstawia sobie treści wypowiedzeń składowych.
 - C. Sprawia, że treści wypowiedzeń wykluczają się wzajemnie.
 - D. Sprawia, że treść drugiego wypowiedzenia wynika z treści pierwszego.
14. Których środków stylistycznych jest w tekście najwięcej?
- A. metafor, B. epitetów, C. porównań, D. wyrazów dźwiękonaśladowczych.
15. Które wyrazy użyte w tekście świadczą, że osoba mówiąca wypowiada się w imieniu wszystkich odbiorców i swoim własnym?
- A. *spotka, Was;* C. *zobaczymy, nam;*
 - B. *znają, kochają;* D. *widzicie, zowią.*
16. Które ze słów nie zostało użyte w pierwszej zwrotce w znaczeniu rzeczownika?
- A. świat, B. prym, C. wieść, D. baśń.
17. Użyte w tekście słowo *zowią* to:
- A. synonim zwrotu *używać czyjegoś imienia*;
 - B. rzadko używana osobowa forma czasownika *zwać*;
 - C. czasownikowy neologizm utworzony od słowa *mówią*;
 - D. forma bezosobowa czasownika pokrewnego do słowa *nazywać*.

18. *Wieść w czymś prym* to inaczej:
 A. wozić w czymś jakieś towary;
 B. przodować w czymś, przewodzić;
 C. obwieszczać coś, głosić jakieś wieści;
 D. rywalizować z innymi w jakiejś dziedzinie.
19. W drugiej zwrotce tekstu w funkcji okoliczników miejsca występują:
 A. rzeczowniki, B. przysłowki, C. zaimki, D. wyrażenia przyimkowe.
20. *Tę pszczołkę, którą tu widzicie, zowią Mają, wszyscy Maję znają i kochają.* W jakich przypadkach występuje w tym zdaniu imię *Maja*?
 A. w narzędniku i bierniku, C. w miejscowniku i dopełniaczu,
 B. w celowniku i bierniku, D. w narzędniku i dopełniaczu.
21. Ile spółgłosek jest w słowie *pszczołka*?
 A. 2 B. 5 C. 7, D. 9
22. Które z podanych słów zostało dokładnie tak samo utworzone jak słowo *pszczołka*?
 A. pasieka, B. zbiórka, C. lekarka, D. dróżka.
23. *Lubię pszczołkę Maję. Jest bardzo sympatyczną bohaterką.* Którym spójnikiem nie można połączyć tych dwóch zdań w jedno sensowne zdanie złożone?
 A. gdyż, B. bo, C. chociaż, D. ponieważ.
24. Dobierz do każdego rzeczownika odpowiedni przymiotnik spośród podanych w ramce.

<i>pszczeli, pszczołowaty, pszczelarski, miodowy, miododajny</i>
--

kolor poradnik

wosk kwiat

25. Podkreśl i popraw wszystkie błędy w tekście.

Tekst z błędami (do podkreślenia)	Poprawki błędów
<p>Z powodu urodzin Kubusia Puchatka złożyłem mu życzenia i dałem w prezencie dwa słoiki miodu. Puchatek bardzo lubiał miód, więc szczerze się ucieszył. Królik podarował mu dwa pomarańcze, a Sowa – piękny album. Wszyscy oglądali tę książkę. Wędrowała od ręki do ręki. Kangurzyca i Prosiaczek przygotował pyszny podwieczorek. Było bardzo miło.</p>	<p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p>

Uwaga! Za niewłaściwe podkreślenia lub poprawki będą odejmowane punkty.

Dofinansowano ze środków Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego

BRUDNOPIS